

195

C'PUE

MsCpT 355.1

20

20

20

20

20

20

20

20

20

20

20

20

20

20

Р. 9 Ср 1355. 1

С' Р Ц Е

ИЛИ

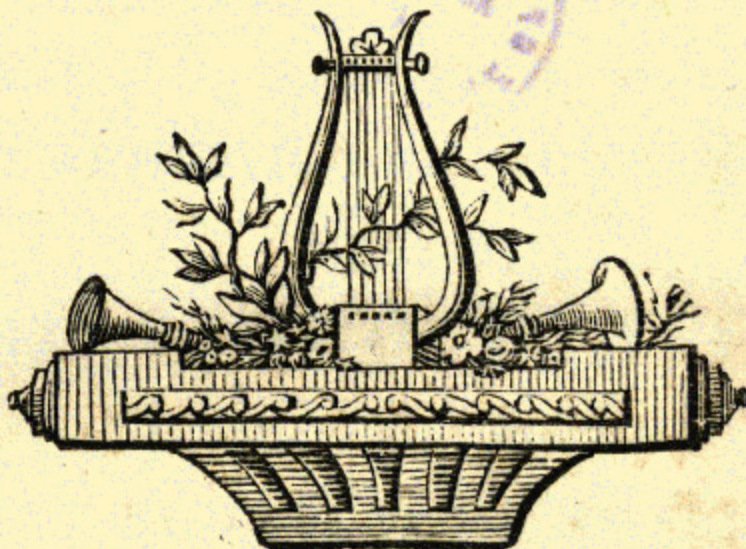
РАЗЛИЧНЕ ПЪСМЕ

ОДЪ

ЮВЕ СУНДЕЧИЊА С.

ГОЛИВНЯНИНА

ЗА ОБШТУ КОРИСТЪ ЮГОСЛАВЕНСТВА СПЪВАНЕ.

У ЗАДРУ

У Книгопечатњи Браће Батара

1850.

С П И С

ИМЕНА И ФАМИЛИИ

Инв. бр. 319067

СПОКЕ • БИБЛИОТЕКА
УЛУГ РАЙОНА

С П И С

ИМЕНА И ФАМИЛИИ

1917

БЛАГОРОДНОЙ ДУШИ,
ВАТРЕНОМЪ РОДОЛЮБЦУ, РАЗУМНОМЪ И
ЧЕСТНОМЪ
ГРАЂАНИНУ,
ПРАВому СРБИНУ
Г. НИКОЛАЮ ВУКОВИЋУ
ТРГОВЦУ ЗАДАРСКОМЪ
И
НЪГОВОЙ СУПРУГИ
ИСТИНОЙ СРКИНЬИ
ЗРЦАЛУ КРАСНОГА ПОЛА
ЖАРКОЙ ЛЮБИТЕЛЬКИ КНЬИЖЕВНОСТИ
СРБСКЕ
Г. МАНДАЛИНИ ВУЯТОВИЋЪ
ИЗЪ ЧИСТЕ ЛЮБАВИ
ПРИЗНАТЕЛЬНОСТИ И БЛАГОДАРНОСТИ
ОВО СРЦЕ
ПОСВЕЋУЕ

Пѣсникъ.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
310 EAST 57TH STREET
CHICAGO, ILL. 60637
U.S.A.
PRINTED IN GREAT BRITAIN
BY THE UNIVERSITY PRESS, CAMBRIDGE

О образе час'ни!
Као Сунце ясни
 Међ' кумиримъ Рода:
Примѣръ благородни,
За олтаръ Народни
 Ев' Ти свѣту пода',
Жертвуюћ' иманѣ,
За напредованѣ
 Књижевнога поля,
Не би ли нам' када
Нав'ршила с' нада,
 И будућность боля;

Не би л' нам' ограно,
И прекрасно сван'о
Воскресеня данакъ;

И наше несреће
Узрокъ мин'о веће:
Немарности санакъ. —

Сладко име НИКО!
Дѣло за толико
Вел'кодуш'я Твога:

Ово мало дѣлце,
Што м' изради перце,
Изъ признанства мога,

1-26
16
2

27 5 4

Теби С'рбском' Сину,
Правомъ Славянину
Посвећуемъ сада:

Па одъ с'рца свега
Прими, прими иѣга,
Само то самъ рада! —

А ти моя вило
Т'рчи къ Роду мило
И смѣло му кажи:

Да онъ кодъ оваког'
Родолубца сладког',
Све туге ублажи;

Да се дичи съ нѣме
Да му слави име,
И ликуе гласно:

„ Сладка наша дико!
Живъ намъ био **НИКО!**

Докъ ся' сунце ясно. “ —

О С'рбкинью! одъ С'рбкинѣ праве!
Достойна си Ти у Роду славе;
Ербо можешъ сваком' казат' смѣло:
“ С'рбска ми е и душа и тѣло;

С'рбски зборимъ, и по С'рбску творимъ;
С'рбско любимъ, и за тѣмъ горимъ;
Не стидимъ се казат' мое име:
Нег' се дичимъ и поносимъ съ нѣмъ. „ -

Ево Теби мали вѣнацъ ови,
Кога съ Твоимъ С'рбомъ преполови. -
Знадем' да е Ладамъ мило цвѣће,
Да га свака у нѣдарца меће:

Прими нѣга, не због' мог' атора
Нег' што С'рбка С'рбско любит' мора
Мирисаво било, ил'небило:
Ели С'рбско: мора нѣой бит' мило. -

У Жегару на Сретеніе 1850.

„ Одбранојмос‘, оли погубајмо.
Нит‘ у ярамъ игдас‘ ичи дајмо.
Жизнь чѣм‘ су жрели наши стари,
Сваки наске равно за то мари!
Одъ слободѣ л‘ дука свог‘ и срца
Ништо слађе, кром‘ за таѣрь смртца! “

С. Милутиновић С,
С‘рб. часть I.

КЪ МИЛОМЪ ЧИТАТЕЛЮ.

Гледахъ мравка и малу Пчелицу
Како с' едно па и друго труди:
Она с'рче изъ цвѣћа слачицу,
А ови се съ з'рнцомъ къ ями жуди. —

Гледеѣ' нъизи я размишляхъ тако:
“ Дивни Творче! дивно ли уреди!
Да створенѣ твоихъ руку нако,
(Шрем' сибушно) много зна и вреди.

Да што мене на свѣтъ ови даде?
Заръ да живимъ да се добро гоимъ
Кадъ одъ мене користи не'маде?
Кадъ у свѣту кâ трулъ балванъ стоимъ?... —

На ове се тадъ узт'ргохъ мисли:
Латихъ Гусле, па витко гудало,
Па гудаяѣ' пѣвати смисли'
За садъ 'нако, како мѣ се дало.

Еда-велећ'-ако см'рца мене
Не покоси презелена 'вако,
На Пернаса нашегъ среднѣ стѣне
Трудит' ъу се узпузат' свакако. -

А садъ оно што мого: помого,
Съ единицамъ брой се великъ створи:
Разузмул' се пакъ оне одъ много,
Ода много у ништа с' претвори. -

ЗЛИМЪ ОЧИМА.

Поште зеленъ,
Као Невенъ
У ов' свѣтъ:
Я ус'рнухъ,
И одв'рнухъ
Ови цвѣтъ,
У комъ влада
Любавъ млада
С'рца мог':
Тâ е еданъ
Мирувъ врѣданъ
Цвѣтка тог':
Ал' млађена,
И зелена
Овако;
Страхъ е мене
Да не крене
Зло око;

Изъ злихъ очи
Зависть точи
Отровъ свой,
Кадъ не виду
И тад' иду
Юшь у бой....
Мой цвіетакъ
Ніе рѣдакъ
Я то знамъ;
Нарцисъ ніе, -
Тко л' реѣ' сміе, -
Виѣу самъ:
Онъ е само
Убранъ тамо
Гдѣ клія,
Любавъ моя,
Нѣга коя
Подгая. -
Изъ злихъ очи'
Нек' се точи
Дакленъ едъ
Мен' викакавъ
Неѣе такавъ
Наѣт' вредъ;

Ерѣ гдѣ влада
Любви спада
Нема там'
Зависть моѣи,
Нит' зле очи
Добро знамѣ. -

ЛЮБИМЪ БОГА ВИШЕ СВЕГА

Крѣпки Творче множине свѣтова,
Кое просу там' амо по зраку
Моѣна т' рука, да у ноѣномъ мраку
Твердъ се сія од блѣска нѣихова!

Вид' ми совѣсть! вид' ми п'рса ова!
Вид'! испитай коракъ по кораку:
Дал' не любимъ виш' свег' любавъ таку,
Тебе Бога в'рхъ свію богова'!-

Срѣ' са духомъ кадъ с' узвисимъ къ теби,
Славни, яки, и истини Боже!
Свуд те виђу куда съ окомъ манемъ:

А да тко тѣ и любіо неби,
Кадъ десница твоя свака може?...
Кадъ є твое све стопомъ гдѣ станемъ?-

ПЪСНИКЪ И СЪРЦЕ НЪГОВО

П ъ с н и к ъ .

Мируй с'рце, с'рце мое,
Кадъ у свѣту благо твое
Ніе с'рце, с'рце мое

С' р ц е .

Све є, све є благо мое.
Само мило мени што є:
Било у свѣту ил' не било,
То є благо што є мило. -

П ъ с н и к ъ .

Мируй с'рце болѣ за те,
Много очихъ гледа на те:
Очихъ има, знай, удесни':

Зато с'рце ти се стѣсни
У твоѣм' нуглу, те почивай,
Рай и покой ту уживай. -

С'рце.

Рай и покой мой е само
У вѣчности чакъ онамо,
А у свѣту немамъ рая;
Срѣ ма' желя нема края. -

Пѣсникъ.

Мируй с'рце я ти велю,
Ил' на друго в'рни желю...
Мируй с'рце, с'рце мое,
Ако хоѣшь добро твое? -

С'рце.

Я не могу мирно бити
Нит' я могу не желити
Оно, што е менн мило:
На се сбило, ил' не збило.

Пѣсникъ.

Мируй с'рце злоба крупн
У твой куть се болѣ скупн
Ни живо се ту не чини
Ннти себе више кини :
Много б' ктїо , малѣ имадешъ
Свѣтъ какавъ е іошъ не знадешъ...
Мируй с'рце болѣ за тѣ!
Много очихъ гледа на тѣ ,
И попрѣко , и накриво
Не чини се да си живо.

С'рце.

Када злоба веѣма крупн :
Яча с' желя у мѣ скупн ;
Све се мени лако чини
Никакавъ мѣ трудъ не кини...
Ако л' пѣвче не имадешъ
Ти слободе , нит' ню знадешъ ?
Горе вѣруй ! горе за тѣ !
Све гледале очи на тѣ ,
Ил' попрѣко ил' накриво ,
Кадъ ти нїе чувство живо.

Пѣсникъ.

Мучи с'рце ми смо едно,
Прегонит' се ніе врѣдно
Што ти хоѣшь, то ѣу и я,
Што ѣе змійче, то ѣ'и змїя...
За то играй с'рце мое!
Ширн, шири желѣ твоє,
Докленъ хоѣшь мило мое!-

М О Я Ж Е Л Я

Сребро, злато то су мале ствари,
Кое имат' с'рце ми не мари;
Єрь старанѣ велѣ узрокую,
И на здраво чилу душу трую.

Имат' много великихъ палата',
Одъ четири или одъ петъ ката':
Башъ и то су трице и ситнице,
Наспрам' низке мое колебице. -

Чв'рстихъ Коняхъ подоста имати,
И на нѣма по савѣ данъ играти:
Я не желимъ таке изпразности,
Докъ су здраве моихъ ногу кости.

Діамантахъ, Рубинахъ, Смергада'
Неимадемъ нит' самъ имат' рада;
Єрь одъ простихъ славіанскихъ стѣна',
Дражег' нема момъ с'рцу камена. -

На часть тамо труло свѣта благо
Сребро, злато, и каменѣ драго;
На часть Коньи, па на часть палаци:
Тѣ тражеѣемъ сліепому браци;

Я тог' небу, нит' ми е до тога:
Него желимъ славу рода мога
Желимъ нѣга видит' изъ пращине,
До сунчане 'зди гнута висине;

Желимъ, Сава одакленѣ извире
До, широки Дунавѣ гдѣ увире,
Сѣ Висле рѣке, до Ядранског' мора:
Да е Славско и полѣ и гора!!-

СВИ ЄДНО

Тко! ил' Далмат', ил' Босанаць,
Или Х'рватъ, или Краняць,
Албанъ, Ср'бъ ил' Ц'рногораць,
Херо, Русинъ, ил' Штаераць,

Или Полякъ, ил' Бугараць,
Чекъ, Истрианъ, ил' Мораваць
Ил' кой Славянъ смѣде рећи
Да е кой одъ ког' већи?...

Ил' съ именовъ неба даромъ?...
Ил' съ племеномъ?... духа л' жаромъ?...
Амо! реци кои сміе,
А к'рвь у нѣм' Славска вріе.

Ми смо едно само тѣло
Сви у скупу: снажно... цѣло...;
Сви дѣчица майке еднє
Миле Славке дично врѣднє. -

Православни, ил' Католикъ,
Ил' Лутеранъ ил' Калѣиникъ,
Ил' закона био кога,
Ел' сам' рода Славенскога:

Сви су ... сви су браћа тѣсна,
Прем' нѣи судба лучи бѣсна;
Сви єдини ... єдне волѣ
Буд'мо, да нам' буде болѣ!

Благо нама докѣ смо складни;
Єрѣ иначе ми смо ядни. -
Благо ће намѣ увѣкѣ бити:
Буде л' мо се ми любити. -

Низка душа, ума низка,
Не зна што су браћа близка;
Не зна што су слоге дари,
Докѣ ню бѣда не опари.

ОЙ!

ИЗЪ РАЯ КЪ СЛАВЯНИНУ

С ой! ой! ой!
славянине мили мой!

Чуемъ твога бѣдвог' гласа,
Слушамъ тисуѣ' твои уздаса'
Виѣу как' тѣ туѣинѣ таре,
Знадемъ сплетке и преваре,

ой! ой! ой!

Али я самъ Бого твой!

Докъ ти рекнемъ ... т'рпи сада;
Ерѣ я биемъ изненада:
Неѣу т' вѣруй заборавит',
Нег' возвисит' и прославит',

ой! ой! ой!

Ерѣ си вѣрни синакъ мой!

ОСОБИТА ЗАХВАЛНОСТЪ МАТЕРИ МОЮЙ

Мила Майко теби лѣпа хвала!
На бремену, болу, и мукама,
На рођеню, млѣку, и рукама,
На койма си мене нѣговала;

Хвала теби по сто путахъ хвала!
На повоимъ, и на поленама,
На колѣвци, страху и помняма,
Око мене кое си имала;

А тисуђу путахъ веѣа т' хвала,
Што си мене моя сладка Мати!
Славянина на свѣтъ ови дала:

Да се со тимъ поносимъ именовъ,
Да, и кадъ мѣ см'ртъ у гробъ запрати,
Опочинемъ подъ Славскимъ каменомъ. -

ПРАВИ ДОМОРОДАЦЪ

Тко наліе главу вна,
Па тадъ каже Славян' да е:
Ево! - виче - ев' Славина!
А трѣзанъ се зато кае:
Ел' то прави домородацъ? -

За Славенство тко се пріе
Кадъ се съ леѣахъ чег' не плаши,
Къ очим' виле: онъ ти с' кріе
Да се штогодъ нѣг' не маши:
Ел' то прави домородацъ? -

Тко на харти слику Рода
Съ найлѣпшіемъ боямъ шара:
А тамо би нѣга прода
За дваестакъ, тридестъ пара!
Ел' то прави домородацъ? -

Тко народность туђу више
Него свою: любви, г'рли;
Тко туђинства духомъ дише
А зове се: Славян' в'рли:
Ел' то прави домородаць? -

Тко се стиди са езикомъ
Майке свое бесѣдити,
Пред господомъ, предъ великомъ
Мислећ' славу пог'рдити:
Ел' то прави домородаць? -

Кои туђе обичае
Више него свое штуче,
Кои кâ сувъ панъ не хае
Кадъ Славенство г'рдит' чуче:
Ел'о то прави домородаць? -

Кои с'рцемъ, снагомъ, вольомъ,
Съ новцомъ, съ перомъ не претворнимъ,
Са живосѣу сто путъ больомъ,
И са трудомъ не уморнимъ:
Хити роду помоћь да да'
Кадъ у бѣди каквой страда:
То т'е прави домородаць? -

АЙД' УСТАЙМО ЗОРА Є!

Айд' тежаци да тежамо!
Ноѣ біежи, зора пуца:
Што стоимо?... шта чекамо!...
Кадъ часъ свети веѣь закуца?...
Тежаклуку хора є,
Айд' устаймо зора є! -

У разблудной ми постельи
Одспавасмо ноѣь предугу:
Нашъ би санаць, санаць вельи,
Кой нам' с'рцу нани стугу
Послованю хора є,
Айд' устаймо зара є! -

Нашу нъиву ми оримо,
Да шеницомъ нам' уроди;
Нашъ виноградъ ми режимо,
Да нам' съ єдримъ грозѣемъ плоди:
Дѣлованю хора є,
Айд' устаймо зора є! -

Одмора е било доста,
Наша нъива залишан
А лозица суха оста,
Ахъ удесни то су ваи!...
Радиности хора е,
Айд' устаймо зара е! -

Айд' устаймо већъ е зора
Съ румениломъ зракъ прекрила!
А съ Карпатскихъ велъихъ гора,
Ясно кликти млада Вила:
„ Юго-слави зора е
Дижите се хора е! “ -

ВИЋЕНЬ У СНУ

Гледахъ у сну (охъ каква чудеса!)
Гдѣ погани сѣверь люто бріе,
А съ глогольомъ синѣ море вріе,
Те съ таласимъ плюска у небеса. -

На сред' мора (ахъ крутогъ удеса!)
Виѣохъ одну Лаѣу како пліе,
Къ одной луки: ал' там' луке ніе, -
А ню, талась, гнюра, диже, стреса:

Садъ къ одному острову доплови,
(Бѣса тога - мвіяхъ - да бы доста)
Ал' ипакъ ню турише валови

Къ другомъ гдѣно наде не имаде
Тако Лаѣа тудмараюѣ' оста.
А санъ мени са очію спаде. -

НАПИТНИЦА

Пій мо браћо ову чашу
Х'рваштине доброгъ винца ,
Да нам' к'рвцу згріе нашу,
И разигра храбра с'рца!
Храбра с'рца у нѣдру,
Пій мо зато по вѣдру. -

Кадъ се Славян' навинаца,
Гуштери му затрепете:
Онда врага болѣ баца,
Сѣче, туче, ража, мете;
Нема страха у нѣдру,
Пій мо зато по вѣдру. -

Да Кралѣвићъ Марко ніе
На барѣла вино піо:
Не би чудахъ онакіе'
Нигда браћо почнію...
Марко нам' є у нѣдру,
Пій мо зато по вѣдру. -

Радъ любви милог' рода,
Радъ елика, обичаяхъ,
Поляхъ, б'рдахъ, шумахъ, вода',
И шеварнихъ нашихъ стаяхъ
Гоймо храбрость у нѣдру,
Піюх' сваки по вѣдру. -

ЛЮБАВЪ КЪ ДОМОВИНИ

Сама наравъ съ тайномъ нѣкомъ силомъ
Чувство чезнѣ у нѣдрима буди;
За рођеномъ своіомъ земљомъ миломъ
С'рце за нѣомъ да гори и жуди. -

У туђини све златни брѣгови
Да се дижу съ в'рсимъ подъ облаке,
Бисеръ да е штоно су снѣгови,
Да прикрива долине и влаке:

Ніе опетъ с'рцу тако мила,
Ова туђа богата земљица,
Као земля, кâ насъ е родила:
Па сва била пѣсакъ и литица. -

Да насъ тамо круже све милине;
Да се съ благомъ самимъ засипамо:
Ал' спомену свое домовине,
У нѣдарцу ипакъ осѣћамо. -

Съ каквимъ, само духа узхищенѣмъ

Сѣѣмо се дебелихъ Растова'? (нѣмъ?
Китнихъ б'рдахъ съ Брѣсѣемъ ил' съ Ясе-
Мрачнихъ ямахъ, и г'рднихъ кукова'?

Како л' мило себи преставлямо

Поточиѣяхъ бистри жуборенѣ?

И съ очима као да гледамо

Наше сладко онамо живлѣнѣ? -

Па башъ да е наравъ и погруба

Нам' се красна и изв'рсна чини:

Ак' насъ стеже любовъ и приуба

Къ нашей земли, къ нашей домовини?

Охъ!... за тобомъ мила домовино!

Кому любовъ у с'рцу не кліа:

Тай гріеши што твой крувь п вино,

Недостойно еде и испія;

И іошъ што се съ твоимъ пита зракомъ;

Што съ ногама прахъ твой свети гази;

Што тѣ гнѣчи съ грѣшніемъ коракомъ;

И съ очима недостойнимъ пази. -

РЪЧЬ КЪ СВЕМУ РОДУ ЮГО СЛАВЕНСКОМУ

„ Просто зракомъ итица лети,
Просто горе звѣрь пролази:
А я да се ланци спети
Дамъ туѣицу да ме гази,
Тко неволи умрет' пріе
У томъ наша к'рвь небіе. “
ДЕМЕТЕРЪ.

Кадъ се небо нам'ргоди,
Пусти мунѣ и громове,
Да затрепте земни своди
Одъ страхоте одъ нѣихове;
Па на єдночь сунце благо
Сваком' мило, сваком' драго:
Кадъ провири крозь облакъ
Бѣжи тама и сумракъ,
Нова радость,
Нова сладость
Душу и с'рце обузме. -

Кадъ се надме страшна бура
И завая синѣ море,
Часъ у безданъ лађу тура,
Часъ съ нъомъ нине къ небу горе:
Бѣдни лађарь тадъ ни наде;
Къ свомъ спасеню не имаде;
Спасне л' вѣтаръ то на махъ
Нѣга мине туга страхъ,
Већ' не плаче,
Него скаче,
Игра и пѣва весело!

Оштра влада и немила
Люте зиме докъ царуе,
Ніе у колу видит' Вила',
Нит' се Славуй пѣват' чуе:
А пролеће докъ наступи
Све то вапи он' часъ ступи
Милондна травица,
Цвѣтакъ, лептиръ, птчица;
Цв'ркутанѣ,
И пѣванѣ,
Свуда се любко простире. -

Када немоћъ грозна лази
Крозъ човѣче тѣло, кости
Кукав' боникъ не налази
Ни у чему тадъ радости:
Ал' кадъ опетъ онъ оздрави
Сву тегобу заборава;
Єде, піе кâ и пре',
И одъ страха већъ не мре!
Оде л' мука:
Оде ука! -
Беріаканѣ престане! -

Равно бива кадъ се воякъ
Ка страшному спрема бою:
Тежко оде онъ у боякъ.
Єрѣ оставля дѣцу свою,
Оца, майку, милог' друга,
Браћу, сестре ... ел' то туга?!...
А побѣду однесе л',
Радостанъ е и весель;
Поноси се,
И дичи се,
Єрбо е славо-добитникъ. -

Тако исто мнли Роде!

Знашъ како е робовати:
(А за досеѣ' до елободе
Треба много пострадади)
Гдѣ е мѣсто у Европи,
Кое к'рвь тва' не натспи?...
Чиѧ жертва нис' био?...
Шта л' ниси прет'рпио?...
Ако л' саде
Душман' паде:
Ето и теби утѣхе.-

Зато устай! устай айде!

Бѣли Оро полеть тражи: -
Оклевати ние вайде,
Нит' вѣроват' сладкой лажи. -
Што е празно обеѣанѣ
Нег' майсторлукъ за варанѣ?...
Одѣ имаѣу до имамъ
Далечину незнамъ самъ...
Цикъ! цакъ двапутъ!
Пакъ ѣе упуть
Сваѣи и распри бити край. -

Доста тѣ е безъ милости
Зубъ туѣинца оштро клао,
Докъ ти нѣ савъ изъ кости
Мозакъ скоро изсисао:
Глодаюћ' тѣ одъ Душана
До данашнѣгъ цико дана; -
Али одсадъ буди свой, -
Свое срце за се гой; -
Гони врага
Твог' безтрага!
Нека у паклу шири власть.

“ Просто зракомъ птица лети,
Просто горе звѣрь пролази: „
А ти да се пустишъ спети,
Туѣа нога да тѣ гази?...
Ти, кои си тако славанъ,
Да т' е мало ткогодъ раванъ?...
Снагомъ, броіомъ чудно якъ:
„ Нѣ право “ рече свакъ
Дакленъ плани,
И устани!
Што си, и тко си некъ се зна!...

С Л О Б О Д А

У бит', отет', огулит', запалит',
Сатрат', срушит', подкопат', провалит',
Безз акона, насилства чинити,
Туђ' крувьъ ести, туђе вино пити:
Ніе, ніе то она слобода,
Кою иште гласъ нашего Рода. -

У злотвора нашего запалит',
Кои смета нам' къ цилю провалит';
Домовину славномъ учинити,
Свой крувьъ ести, свое вино пити:
То є, то є башъ она слобода
Кою иште гласъ нашего Рода.

Ч У В С Т В О

Све весели с'рце мое што годъ нѣга кружи,
Када гледа да се братацъ съ милимъ братомъ дружи,
Бѣле руке еданъ другомъ да умилно дава;
Да с' заклиню там' путоват' гдѣ нѣи чека слава:
“Макаръ,, — веле — “да сви Тигри, Ёне и Пантерне
Прот' насъ скоче и полете, с'рце нам' не терне;
Ми ѣмо се съ тим' звѣриням' борит' драге волѣ;
Наске ево, тко ѣе на насъ, пространо му' полѣ!,,
Тако браћо то є чувство свештеног' пламена,
И прикладно вам' юнацим' и духу времена!
Складъ и любовъ неба подаръ некъ вам' с'рце пали,
А неслога, м'ржня, завистъ некъ се одъ васъ дали
Иекъ вам' буде домовина дража одъ свег' блага,
И одъ сребра, и одъ злата, и камена драга;
А домовни обичаи, езикъ, вѣра света,
Нек' одъ дана на данъ болѣ међу вама цвета;
И тко ваше колебице харати навали:
Не штеди га, нег' средъ с'рца нѣгова запали!
Тако браћо то є чувство свештеног' пламена,
И прикладно вам' юнацим' и духу времена! —

!

Гдѣ с' застава красна віе,
Бѣло - плава - ц'рвена:
Там' некъ сваки к'рвѣ изліе
Тко е славског' имена,
Кадъ зазовне гласакъ Рода,
Да се спасе одъ изрода....
Ай! ай! ай!
Сваки Роду помоћъ дай! -

Сцила жвале да разшири:
Страхъ Славена несмѣ бит';
Съ леђа Хехла да му пири:
И тадъ напрѣдъ мора ит':
Часть е бити жертва Роду,
За нѣгову паст' слободу...
Ай! ай! ай!
За Родъ мили животъ дай!

Свѣтъ се цѣли нама чуди,
Да у робству лежимо:
Свакъ на свою нека гуди,
А ми къ цилю тежимо:
Теж'мо бити славни Слави
Да се Родъ нашъ опорави! -
Ай! ай! ай!
Садъ на ноге свакъ устай!-

Међу огань, међу маче,
Међ' безбройне душмане,
Нека смѣло сваки скаче,
Кои люби Славяне:
Огань, мачи то су трице
Кадъ е храбро пусто с'рце
Ай! ай! ай!
Прот' душмана свакъ устай!-

ДАВОРІЯ

Море злобе веѣь узкину,
Да нам' срази домовину
Нашъ премили станъ;
Тко годъ т'рпи таку бруку
Кодъ своіехъ здравихъ руку,
Ц'рнѣ му сван'о данъ!

Та ми нисмо кукавице,
С'ваки може прот' троице
Кадъ му плане грудъ:
А да шака п'рнявора'
Основъ к'рчи нашег' двора
Би л' подніо лудъ? -

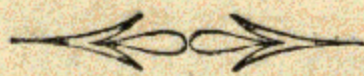
На ратиште тко несмѣде:
Тай кудилю нека преде,
Тай и не Славъ;
Ербо Славянъ нема страха,
Ни одъ гвожђа, ни одъ праха:
Онъ е као Лавъ!...

Зато айд'мо браћо мила!
Да се силомъ таре сила,
Богъ е нама Спасъ! -
Вапи славна земля ова,
Вапе кости прадѣдова':
„ Осветите насъ!.... “

ПОСКОЧНИЦЕ

Скочи коле овог' вѣка,
Управ' къ цилю а не съ прѣка: -
Правда ће насъ водит' тамо,
Буде л' добре волѣ само. -
Сѣтимо се нашихъ дѣда',
Па съ оружѣмъ сви напрѣда.
Уцвѣлѣнъ е превеѣъ Родъ. -
Гдѣ годъ стигнешъ врага туци,
Боди, сѣци, у гробъ вуци,
Да му с' утре сѣме, плодъ!

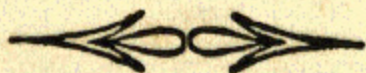
Скочи коле овог' вѣка,
Управ' къ цилю а не съ прѣка. —
Богъ, и наравъ, домъ, бесѣда,
Све вапіе: „ айд' напрѣда! “
Стѣне, д'рва, поля, горе,
Велегласно нам' говоре:
„ Недайте насъ душману! “
А тко руши наша права,
Не смѣ на том' бити глава,
Ка на едномъ погану. —

Скочи коле овог' вѣка,
Управ' къ цилю а не спрѣка. —
Приспѣло е жетве доба
Некъ се купи врѣдна моба:
Да жиѣт' хити Лаворику,
Славски значай, давню дику,
Докъ е време и хора!
Сваки у Мачь и у Бога,
А у другог' башъ никога
Имат' наду' садъ мора. —

Скочи коле овог' вѣка,
Управ' къ цилю а не спрѣка. -
Какве гуе? какви Лави?
Могу прот' насъ браћо Слави?

Кад' ни любовъ света веже,
А к'рвь братска чв'рсто стеже,
Да бранимо кућни кровъ?
Тко сад' сѣди код' огњишта,
Тâ е балванъ, нитковъ, ништа,
Съ тимъ никуда нег' у ровъ. -

Скочи коле овог' вѣка,
Управ' къ цилю а не спрѣка: -
Свѣтъ се мѣня и окреће; -
Несташна су кола среће:

Текъ да на в'рхъ нину горе,
Монгопут' се ахъ! оборе,
И совину пребию; -
Нег' постоянство не така;
Ербо трудна. као лака
Ньомъ се схвате, добию. -

Скочи коле совог' вѣка ;
Упрв' къ цилю а не съ прѣка:
И звѣрь брани сву пеѣину,
Как' ми не би домовину
Коя пита насъ, и пои,
И весели, д'ржи, гон,
Као мати премила? -
Кои дакленъ за ню не бы
К'рвь излио у потреби,
Ой тог' х'рѣа пребила! -

Скочи коле овог' вѣка,
Управ' къ цилю а не спрѣка. -
Д'рж' ти свога я ѣу мога,
Па што среѣа да одъ Бога!
Одъ двѣ една мора бити
Ил' нам' пасти ил' добити
Душманина окрутног'. -
Скочи коле са свимъ болѣ
У единству сложне волѣ,
Бит' ѣе добро ... даѣе Богъ...

З'РЦАЛО ЮГО-СЛАВЕНСКЕ СЛОБОДЕ.

Ц'рна-Горо камена тв'рђаво!
Гдѣ Славенства светиня почива;
Гдѣ синѣ славе слободу ужива,
Предѣ кимѣ трепти часног' к'рста љаво!...

Ти си Горо огледало право.
Славске дике и пламена жива; -
Сва се у тѣ наша рѣдкость силива,
И до данасѣ јошѣ сачува здраво....

Людихѣ чудо Бонапарте рече:
Теб' одѣ Ц'рне начинит' ц'рвену;
Ал' насладе тѣ ни онѣ не стече....

Мила Горо ти научи Славство:
Да имена свог' познаде ц'ѣну,
Да све може побѣдит' юнаштво. -

П Р И П Ъ В К Е

I.

БОСНИ.

—

Босно сладка Босно
Башчо свихъ милина'!
Залуд' ти лѣпота
Кадъ дворишь Турчина.

Кой што више дѣце
Твое поубіе :

Съ тимъ лакше веселя
Сог' рая добіе.

Ахъ Босно! ахъ Босно!

Да в Реля теби :

Хулитель тѣ кр'ста
Тако трао неби.

Зато устай б'рже

И подигни главу,

Те опеть обнови

Ногажену славу. •

—

II.

ХЕРЦЕГОВИНИ.

Требинѣ, Требинѣ
Столицо Кралѣвахъ,
Онѣ пресреѣнихъ
За С'рбе временахъ:
Гдѣ е твоя слава?
Гдѣ л' твои юнаци
Све ти нѣи поклаше
Аз'ятски Куряци
Да зна жупанъ Бела
Твое горке муке,
Што л' т'рпишь Требинѣ
Одъ душманске руке;
Клисіо б' изъ гроба,
И с'рдить би река:
„ Устай бѣдни ребе!
Садъ е хоре ека!... “

III.

ЮГО-СЛАВЕНСТВУ

Земльо мила земльо
Юго-славiанска,
Или била С'рбска,
Х'рватска ил' Краньска

Де отвори очи,
Куд' ко цила пази,
Многе су преваре
На живота стази. —

Сѣт' се земльо твоихъ
Банахъ, и Жупана',
Войвода', Кнезовахъ,
И Цара Душана:

Па се веѣь извуци
Изподъ туѣихъ пета',
И буд' найкрѣпчiе
Тѣло овог' свѣта.

IV.

А Т С Т Р И И.

Аустрію! видил' веѣь
Како Славян' умѣ сѣчь?
Како л' знаде пасти онѣ
Бореѣи се као слонѣ? -

Аустрію! позна л' садѣ
Да т' би Славян' добру радѣ;
Да т' одѣ см'рти спасе онѣ
Кадѣ ти куцну крайни звонѣ? -

Аустрію! чу л' да Славѣ
За тѣ с' бори, као Лавѣ,
Не штедеѣи животѣ свой
Против' пакла чини бой? -

Аустрію! схватил' пакѣ
Да т' е Славянѣ ступацѣ якѣ,
Десна рука тв'рди штитѣ
Изѣ сталности саме слитѣ? -

Аустрію! незнашъ заръ
Какавъ би ти био кваръ:
Да Славянахъ немашъ достъ,
Да би била гола кость? —

Аустрію! добро пазъ
Преко коихъ газишъ стазъ;
Ербо правду брани Богъ,
А неправди ломи рогъ,

Аустрію! даklenъ садъ,
(Я ти велю што самъ радъ)
Спасителя познай свогъ,
Познао тѣ тако Богъ! —

Што е нѣг'во то му дай,
Па ѣе бити сваѣи край,
Па се небой громахъ сви'
Докъ смо теби съ плеѣахъ ми....

Аустрію! чини такъ
Па ѣе тебе любить свакъ:
А иначе добро знай,
Да свачему доѣе край...

П Ъ С М А

ПРАВИХЪ ДАЛМАТИНАЦАХЪ

Т а и ми смо Славенског'
Стабла гранчица,
И славнога Оца тог'
Мила дѣчица:
Славка насъ в родила,
Съ чистимъ млѣкомъ доила:
Дакленъ прави Далматинъ
Есть и Славянивъ. -

О ви комадъ земљице
У комъ живимо,
И у кому кућице
Наше имамо.
Ю шъ одъ давног' времена
Станъ бияше Славена,
Далматинахъ прозванихъ
Дичнихъ валянихъ. -

Одъ нашег' се племена
Кралѣи раѣаше,
Кои за дуго времена
Славно владаше:
Казат' може сами Г'ркъ,
(Ком' нѣкадъ брѣя б'ркъ) -
Как' е храбаръ Далматинъ
Прави славе синъ. -

Неслога насъ обори
У велю пропасть,
Нам' Кралѣство разори,
В'рже у напасть;
А млетачкѣи крилат' Лавъ,
Одузе нѣи животъ савъ
Само оста нам' за ликъ
Име и ѣзикъ. -

Тко би Янко Митровиѣъ,
Мочивуна тко,
Тко би Стоянъ Янковиѣъ,
И Суриѣъ Соко',
И Смиляниѣъ тко бѣше,
Кои Т'урке сѣкоше
Нег' Далмати' роѣени
В'рли Славяни? -

Оро двоглав' оте насъ
Том' м'рзком' Лаву,
Послѣ Ястребъ зграби насъ
Орлу двоглаву:
Ал' по среѣи двоглави,
Насъ се опетъ добави:
А узрокъ е свег' тога
Сама неслога ...

Ал' у напрѣд' ми њемо
За се жив'ѣти,
За домъ, ѣзикъ сви њемо
Пріе умрѣти:
Нег' туђину пустити,
Ту светиню газити,
Вако пѣва Далматинъ,
Дични Славянинъ. -

Нашъ е ово мили станъ,
И земля ова:
Па съ нам' каквихъ Таліанъ
Има послова'?
Заръ на нашой т'рпези,
Нам' у чанякъ да гази?
Не тог' бити несміе,
Докъ нам' к'рвь вріе.

Х'рѣа съ х'рѣомъ некъ с' брати ,
Там' неѣмо ми :
Нам' су браѣа Х'рвати ,
С'рби , Славони ,
И сви кой су племена ,
И нашега имена ,
А имена Славенског' ,
Имена сладког' . -

Шта ѣе нам' Талианка ?
Шта ли Нѣмица ?
Кадъ е красна Славянка
Лѣпша одъ Сунца ?
За онихъ три хиляде ,
Наша сама валяде : -
Наша Матеръ Славянка ,
Красна Славянка . -

Зато браѣо сложно садъ
Дижимо се ай !
Крѣпакъ и слабъ , старъ и младъ
На ноге устай !
Да се позна да смо ми ,
Дѣдахъ нашихъ синови :
Да бранимо Божии даръ ,
Име и олтаръ . -

НЕСЛОГА ЕСТЬ ЗЛО НАЙВЕЋЕ

Зло гдѣ нема кућа старѣшине;
Зло морнару кодъ се валя море;
Зло путнику зими пре'о горе;
Зло у рату кадъ се разомъ гине,
Зло кадъ судба човѣка не мине;
Зло и оно кадъ болести море;
Зло кадъ чія добра ватромъ горе;
Зло кодъ муња изъ облака сине;
Зло и гладну безъ корице хлѣба;
Зло пакъ голу кадъ лине а дуне;
Зло и оно тко злу жену има;
Зло кадъ кога обвлада потреба;
Зло е и то кадъ се криво куне;
Зло : „неслога“ башъ е зло надъ свима.-

ЛѢКАРЪ И БОЛЕСТНИКЪ

ЛѢкаръ

Кажи мени право кажи,
Гдѣ найжешѣ тишти тебе?
Ал' ми ништа чуй не слажи:
Узрокъ бола да т' познадемъ,
И лѣкарство да ти дадемъ,
Кое ти е одъ потребе. -

Боolestникъ.

Свуд' у нак'рсть тишти мене,
Штрица, сѣва крозь све жиле,
Моѣи немамъ, немамъ силе,
Помакнут' се са кревета,
Веѣ ми тѣло 'вако вене,
И протичу тужна лѣта. -

Лѣкаръ.

Біе ли ти било (Polso) како?
Дай да видимъ пруж' ми руку:
Или слабо или яко? -
(Ахъ! ахъ! текъ се чути може
Зле болести мили Боже!
Тешку л' яданъ т'рпи муку!...)

Болестникъ.

Го! немогу подић' руке!
Слабость мѣ е об'рвала,
К'рвца ми е би рек' стала;
Сръ м' одавна немоћъ таре:
Претежке су мое муке:
Трудно с' лѣче ране старе. -

Лѣкаръ

Гди е каж' ми рана твоя,
Коя тебе мучи тако?
Пакъ ће бити старость моя,
Добаръ мелемъ начинити,
Тебе одъ нѣ излѣчити;
Болъ се спознатъ вида лако. -

Болестникъ

Ахъ! она е у средъ с'рца!
Па ме мори на све руке:
'Вѣкъ къ мукама множи муке;
'Вѣкъ постае дубля, шира;
'Вѣкъ м' изъ ока суза в'рца;
'Вѣкъ се к'ршимъ, немамъ мира!

Лѣкаръ

Не плаши се охъ! толико:
Ніе вѣчно ништ' у свѣту,
Зло малено, ил' велико,
Съ временемъ се све прекреће:
Съ нова опетъ у Пролеће,
Поврати се лѣпость къ цвѣту. —

Болестникъ

Да се дигне м'ртво тѣло,
Све сурвано, измождено,
Одъ свакога забачено:
Неће нивга! авай неће!
Близу мѣ в ахъ опѣло!
Близу и часъ см'ртне свѣће!...

Лѣкаръ.

Каква тѣ е наша свѣћа!?
И какво ли то опѣло!?
Богъ ће дати!... даће срећа!...
Па ће зараст' рана твоя,
Вѣра ти е тв'рда моя!
И умѣнут' болъ зацѣло.

Болестникъ.

Попа б'рже къ мени Попа!
Нема житка за мѣ веће!...
Нема лѣка!... нема среће!...
Съ Богомъ свѣте бѣли свѣте!...
Гробъ ми се е већъ изкопа!...
Съ Богомъ житка сладки цвѣте!...

Лѣкаръ.

Узми, узми ови ліекъ.
Узми, узми мелемъ ови,
Па не тужи тако 'віекъ;
Зарасти ће рана твоя,
Вѣра ти е тв'рда моя!
И добит' ћешъ животъ нови...

Болестникъ.

Ни Інократъ, не би мога,
За мѣ мелемъ саставити,
Ни лѣчило вачинити;
Ерѣ м' одавна немоѣ таре...
Яо мени!.. іо до Бога!..
Трудно с' лѣче ране старе.

Лѣкаръ.

Али кушай, кушай само,
Мили, драги болестниче!
Ерѣ ми люди башъ не знамо,
Мурог' творца тайне силе,
Кое билю даде Миле,
По планинам' штоно ниче. -

Болестникъ.

Могу кушат' дай ми лѣка!..
Привій мелемъ... Ево рана!..
Глед' како е разтрована!..
Ц'рна!... гнойна!... ухъ! ухъ мени!..
См'ртъ ми грози... ахъ! см'ртъ прѣка!..
И к'рвь ми се веѣ ледени!..

Лѣкаръ.

Проѣ рана твоя проѣи;
У жилам' ѣе т' крвь проврѣти;
Силе ѣе ти опетъ доѣи:
Само "страшльивъ,, не буд' тако.
Болъ се спознанъ вида лако,
О томе се нѣе прѣти. -

НАРОДЪ БЕЗЪ НАРОДНОСТИ

Оно стабло, ком' су суве гране
Неда' лишѣа, неда' цвѣт' ни плода,
Залуду га квасе росе ране:
Гдѣ немаде, сока, ніе рода. -

Миломъ цвѣћу, кое дѣве хране,
Одузмел' се сунашце и вода
Крозъ краћушно вріеме преса'не;
Срѣ е така нѣгова природа. -

Пошто с' душа одъ тѣла опрости:
Већь никакве оно силе нема
Нег' се одма сасиплѣ у кости:

Тимъ подобно народъ они дрема,
Кои свое миле народности
У животу, ахъ! своему нема. -

НАРОДЪ И НАРОДНОСТЪ

Ка̀ што Сунце са своіомъ сѣйности,
Исѣ бліескомъ дивно дичи лаце;
А сѣ топлотомъ буди пупъ и клице,
И нарави открива тайности:

Тако Народъ своіомъ Народности,
Свѣтліимъ се ствара одъ Данице, -
Мирисніимъ одъ сваке Ружице; -
Ерѣ ужива све нуж'уне крѣпости...

Тай є дакленъ прави Народъ само,
Кой Народность свою милу гои,
Обраѣуе, брани, зноіомъ пои:

А та Сунце и неможе знамо,
Безъ топлоте бити и сѣйности:
Нит' безъ свое Народъ, Народности. -

МАТЕРЬ КЪ ДѢТЕТУ

Сасни дѣте мило мое!

Сасни сису Майке твое!

Жели тебе Майка Твоя:

Видит' туста и румена,

Не окошта и зелена,

Сладка душо!... душо моя! -

То што има сасни сада:

Докъ набризга штогодъ болѣ,

Даѣ т' Мати драге волѣ; -

Ал' на туђу не погледай:

Туђа майка чедо свое,

Угоит' е добро рада;

А ти с'рце! злато мое!

Съ обманам' се варкат' недай:

Него увѣкъ сунце мое!

Сасни сису Майке твое!...

Г'рли дѣте мило мое!

Г'рли нѣдра майке твое!

Она су ти пуна блага ;

У нѣхъ любавъ тиня за те ;

Къ себи приступ' теб' не крате ,

Ой душицо моя драга!

Кадъ у зимной лютой стужи ,

Следене се руке твое :

Онда теби нѣдро мое ,

Найтоплиа буде соба :

А нѣдарца туђе Мае ,

Туђи Синакъ жельно кружи ,

А там' теби ніе стае ,

Ни у кое зимно доба :

Зато увѣкъ с'рце мое!

Г'рли нѣдра Майке твое!...

Люби дѣте мило мое!

Люби уста Майке твое!

Съ коима тѣ Мати твоя,
Кадъ ти красно твое лице
Поспу горке ахъ сузице,
Тѣши, тѣши рано моя!
Пѣваюћ' ти пѣсме миле,
Водећ', сладке разговоре,
И прѣчаюћ' заговоре,
Докъ тѣ душо заговори....
А Майчица туђа Майка:
Преко волѣ, преко силе,
Увѣкъ люби туђег' синка;
Срѣ за своимъ свака гори: -
Рад'шта увѣкъ благо мое!
Люби уста Майке твое!...

ПЪСМЕ МОРНАРСКЕ

1

Тихо дува вѣтриѣ съ горе
И нинушка синѣ море,
Моремъ едри морнаръ смѣло
Пѣва радо и весело:
“ Ой таласи таласайте,
Далѣ чуниѣ мой туркайте;
Кодъ мога мѣ чека дома,
Заручена скоро Мома;
Носимъ нѣойзи пѣрстенъ златѣи,
Преко мора саковати:
У нѣму су три камена:
За сладками три спомена:
Пѣрви значи: видѣсмо се;
Други значи: са стасмо се;
Треѣи значи: умрѣтѣ ѣемо:
Алѣ се разстатѣ вѣкъ нѣѣемо. „

Морнаръ спусти удицу ,
Да ухвати рибицу ,
Па рибици говори :
“ Рибичице рибичице !
Ето теби удице ,
За нью ми се прихвати ,
Па ми дођи казати :
Гдѣ се риба сакрије ,
Када море узврије ? „ -
Тадѣ се риба осмѣну ,
Па ми рече морнару :
“ “ Мой морнару морнару !
Я знамъ твою превару
И безъ твое удице ,
Знаду зборит' рибичице . -
А што мене запита : „ „
„ „ „ Гдѣ се риба сакрије ,
Када море узврије ? „ „ „
„ „ Могу теби казати ,
Да : чем' риба навикла
Том' се она обикла . - „ „

Морнаръ тихо моремъ пловіаше,
И дубоко море разгледаше,
Море гледеш' 'вако говораше:
“ О мой Боже да є мени благо!
Бисеръ, злато и каменъ драго,
Ште у синѣмъ мору опочива,
Да я мою понаправимъ лађу:
Одъ Коралахъ ребра б' начинію;
Сребреним' є даскамъ поставію;
Катарке би скова іой одъ злата;
А съ бисеромъ, и съ драгимъ каменѣмъ,
Єдра би іой чудно изкитію:
Те би с' лађи моіой свѣтъ дивію. - ”

Зракомъ лети Ластавица,
Ластавица мала птица,
А мормеъ се морнаръ вози
Па онъ збори 'вако нъойзи:
„ Ластавицо мала птицо!
Слабачка су твоя крила,
Оди къ мени моя мила!
Да т' превеземъ преко мора. — „
Ласта нѣму одговара:
“ “ Ова моя слаба крила,
Пренѣт' ће мѣ преко мора:
Пріе него ти морнару
Што допловишь до твог' двора. — „ „

Спремао се морнаръ преко мора,
На далеке землѣ и градове:
Кадъ онъ дође до златне планине,
Бисеръ горе, сребрене долине,
Лакомъ чудо стаде купит' злато,
Ситни бисеръ, и сребро мліечно,
Па напуни лађу и препуни,
Па у синѣ завезе се море:
Кадъ онъ био на по' синѣг' мора,
Проломи се лађа одъ тежине,
Оде злато у морске дубљине;
А морнаръ се устави на мору,
Берякаюћ' и мору говорећ':
““ Сииѣ море шта ће теби благо?
Шта л' ћешъ златит'?...шта ли позлаћиват'?””
““ А да немамъ я подоста блага „ „
— Синѣ море велеше морнару —
““ Што би онда ка и ти лакоми?...””

ПРОМАКЪ КРОЗЪ СВѢТЪ

У свѣту е многостручность друже;
Нѣко плаче, а нѣко се сміе,
Нѣко мири, а нѣко се біе,
Нѣког' яди, нѣког' добра круже,
Нѣко глади, а нѣко пакъ струже, -
У дебелом' нѣко хладу бдіе, -
Нѣко пише, нѣко кнѣиге штіе,
Нѣког' хвале, нѣког' опеть руже,
Нѣко знойно землю копа, оре,
Нѣко звѣзде по небесим' брои, -
Кабанице нѣко другомъ крои, -
Нѣко броди рѣке, нѣко море,
Нѣко люби, нѣко ненавиди:
Свѣтъ какавъ е ев' у кратко види!...

УКОРЪ ДУШМАНИНУ

Кадно самъ се я возіо
По бурноме мору,
И сву наду изгубіо
Къ свом' се вратит' двору;

Єрь се мое весло ск'рши,
И разкиде єдро:
Удесъ свою да дов'рши
Іошъ изгубихъ сѣдро:

Попуцаше сви конопи,
Чуниѣ' се превали:
У море се онъ утопи,
Я остахъ меѣ' вали'

На дасчици одной само
Одъ чуниѣа тога,
Лупаюѣи там' овамо,
И призивлюѣ' Бога...

Мномъ таласи по сто пута'
У дубан' ринуше
Па изъ морског' одздо кута
Къ небу мѣ дигнуше. -

По сто путахъ см'рть се мени
Предъ очи постави;
С'рце ми се окамени....
Срећа мѣ остави...

Я се борихъ съ моремъ лютимъ
Као бурна Птица (Pterocellaria):
Страву ону н садъ љутимъ ...
Т'рне ми душица!...

Я запѣнихъ съ бѣлим' пѣнам',
Даска моя пуче;
Да 'средъ мора къ нѣкимъ стѣнамъ
Валь мѣ не одвуче:

Св'ршихъ дане овог' свѣта,
Св'ршихъ мою младость,
И зелена моя лѣта,
И живота сладость...

А ти съ брѣга све с' гледао,
Мое горке яде,
И яуке све слудшао
Душманине гаде!

Небомъ, земльомъ я самъ круто
Тебе приклиняю,
И помоћи — плачуъ' люто! —
Одъ тебе искао:

А с'рце є твое цвало
Тада одъ радости,
И лице се подсмѣвало
Подсмѣхомъ пакости! —

Изъ шале си ти бацао
Къ мени край ужета,
Ког' текъ би се я такао
А ти би опета

Нѣга т'ргно б'рже болъ
Къ себи мой злораде!
Ал' да зависть мен' одолъ
Бого мой недаде....

На онима стіенама
Уставихъ се мало;
Докъ є люто съ піенама
Бацат' море стало;

Докленъ зерку вѣтаръ преста'
И олуя оде,
И таласахъ вельихъ неста'
Замукоше воде:

Тадъ се пустихъ и препливахъ
Оно синѣ море,
Къ жельной Луки садъ допливахъ, -
Наѣо' мое дворе: -

Ка Енеасъ башъ утеко'
И вѣтру, и води,
Нови животъ опетъ стеко, ...
Съ нова се породи'

А твâ п'рса ц'рвѣ немира
Сада — враже! — пара;
Самъ се питай: што Тê дира?
Што л' тê тайно кара?...

Душманине вид' изъ овог'
Што ти пѣсма явля:
Ког' милуе Богъ, да оног'
Нигда не оставля. —

СРЕЋО ГДЪ СИ!

Гдѣ си среѣо, среѣо мила!
Гдѣ стануешъ? гдѣ си! гдѣ си!
Еси л' гдѣ годъ подъ небеси?
Гдѣ л' си ми се ти сакрила?...

Тебе журно очи траже,
Свуд' по свѣту ал' тѣ нѣ,
С'рце мое тѣ вапѣ;
Еоъ га меке твое драже. -

Я оуб' арахъ землѣ што е,
Све градове, села, горе,
Поля, рѣке, дуго море:
Па не наѣо' шпилѣ твое ...

Сваког' питамаъ: "среѣа гди е?,"
Свакъ ми вели: "тог' се мани,
И пос'рѣат' веѣъ престани,
Овде среѣе мили нѣ! ,,,"

А да гдѣ си срећо! гдѣ си?
Да нечуешъ молбе мое?
Што л' ми недашъ руке твое,
Ако с' гдѣ годъ подъ небеси?...

Залуд' ипакъ вичемъ 'вако,
Кадъ ни гласа одъ нѣ нема;
Я се деремъ, срећа дрема,
Ню састигнуть ніе лако. —

Срећо мила и предрага!
Сбаци свезу съ твоихъ очи'
Па у помоћъ къ мени скочи,
И удѣл' ми тв'оя блага!...

Ну, - ахъ! одзивъ мени вел.:
“ Мало ком' е срећа блага,
И прем' да е сваком' драга,
И прем' свакъ ню люби, жели. - “

Дакленъ залуд' питама гдѣ си?
Кадъ у свѣту тебе ніе:
Када права срећа бдіе
Само горѣ на небеси. —

ЛЮБА ЮГО-СЛАВЯНИНА

Да чїи су оно двори,
Што у њима огань гори;
Огань гори, см'рца мори;
См'рца мори, Вила кука;
Вила кука, стои ука
Да спопада с'рце мука?...

Юго-славски то су двори:
Гдѣно битке огань гори,
Битка гори, вейка мори,
А за войкомъ люба кука,
Да одъ плача стои ука,
И спопада с'рце мука....

Войко оде на боиште:
За тѣ вило и огњиште;
За огњиште и домиште;
За домиште свое благо,
Свое благо с'рцу драго,
Колико би свѣтъ преваг'о. -

ЛЮБА ТОВА СЛАВНА

Некъ одлази на боиште
Мили войко за огњиште,
И за мене и домиште;
(Вели люба) Сръ то благо
И моме е с'рцу драго,
Колико би свѣтъ преваг'о. —

НАДГРОБНО

I.

ПАДНУТИМЪ ЖЕРТВАМА ЗА КОРИСТЪ СЛАВЕНСТВА

Тко за обшту користъ пада
Жертвомъ грозне судьбине:
Не умира тай никада;
Еръ му име не гине. —
За Родъ мили ми смо пали
Ал' на с'рцам' по то мци:
Дубоко су урѣзали,
Да смо били юнаци...
Гробъ нам' ц'рни тѣло узе
Оста' браћо примѣръ вам':
Отарите съ очихъ сузе
Па слѣдуйте и ви нам! —

НАДГОРНО

II.

СТЕВАНУ ШУПЛЬИКЦУ I.
ВОЙВОДИ НАРОДА С'РБСКОГА
У ВОЙВОДОВИНИ С'РБИИ

Ладни гробе нове С'рбске наде.
Гдѣ Войвода СТЕВАНЪ лежи саде,
Кой кâ Соко къ свомъ Роду долети,
По Талии брат' Ловоре не'ти:

“Идемъ,, - велеѣь - “идемъ Роду моме
Да помогнемъ у невольи томе:
Там' е гроблѣ моихъ праотацахъ;
Там' су стада мог' Рода овацахъ;

Там' светиня, и езикъ и вѣра:
Ово бранит' мене любавъ ѣера. —“
Ал' тек' Роду што на помоѣь бану,
Отвори му іошѣ г'рднїю рану:

Срѣст' што пође С'рбске витезове,
Нѣи дочекат' ка отаць синове:
С'м'ртъ га люта на том' путу стиже,
И съ овога бѣлог' свѣта диже:

Теби гробе кости съ тѣломъ даде,
Ал' му Име у Роду остаде
Ти се дичишь съ красніемъ надсловомъ:
„Овде лежи (ахъ!) подъ плочомъ овомъ
С'рбинъ Стеванъ Шупльикаць Войвода
П'рви С'рбског' ожившег' народа! —“
А Родъ тѣше дѣла овѣнчана
Съ безсм'ртности Войводе СТЕВАНА,
Богъ му дао райско наслађенѣ!
Вѣчни покой! и души спасенѣ! —

БАСНЕ

I.

БЕЗПОСТНИКЪ (*).

Едночь, нѣког' назови Хрістіана
Упиташе, да зашто ни циглог'
У седмици непрепости дана,
Кадъ то Ц'рква заповѣда и Богъ!

Ево на то шта тай одповѣди:
„Среду м'рсит' Вратаръ ми небрани; -
Оца вели:“ „„Петкомъ м'рсно еди,“ “ -
„А Калуђеръ:“ „„Суботу не храни.“ “ -

Зла се совѣсть увѣкъ правда 'вако,
Бити чиста жели макаръ како. -

(*) Извађено изъ прости народне преповѣдке.

II.

ЛЪПОТА (*).

Хитро текла поточичемъ бистра водица,
А у вьой се огледала красна Ружица,
Съ главомъ гордо узвіяше,
И овако говораше: (мой!
„Лѣпа л'Ти сам, красна л'Ти самъ Боже мили
Велик' ли си ти изліо на мѣ даракъ твой!
Мирисъ любки, руменило,
Што е момку, дѣви мило.“ —
Ал' међуто у тренъ дуне силно лахорчиѣь,
Па съ Ружице све и еданъ струни листичиѣь;
Румен' лишѣе дробне Руже,
Плав' у потокъ све се св'рже.
А водица заг'рлига и побѣже съ нѣимъ,
Так' о Боже! и лѣпота пролази у димъ. —

(*) Слободни преводъ съ Толіанскогъ за наукъ
Мое Ружице.

ИЗРЕКЕ

РЕДОМЪ БУКВИЧНИМЪ ПОМЕТАНЕ.

I.

Ако си човѣкъ у бѣдама чв'рстъ буди;
Срѣ с' у среѣи добро непознаю люди.

II.

Безъ цѣне су нуле посебице,
Ал' имъ цѣну даю единице.

III.

Богатъ нѣ само они тко новац' имаде:
Нег' тай кои у свѣту честно живит' знаде.

VI.

Градъ є болѣи нег' браѣа нескладна;
Срѣ є нѣина сва среѣа назадна.....

V.

Грехота є на свѣтъ се родити,
Па кâ човѣкъ у нѣм' не живити.

VI.

Добитакъ се велик' назват' може,
Кадъ кô славно за Родъ умрѣт' може.

VII.

Добро памти што ти страцъ прѣча;
Ерѣ прошлости у нѣм' памти свѣћа.

VIII.

Докъ е глава на тіелу здрава,
И тѣло е чв'рсто и уредно:
Ако ли се пакъ поквари глава
Тадъ и тѣло постане несредно. —

IX.

Живи да дѣлашъ користна дѣла,
А не пакъ само збогъ добрихъ ела.

X.

Зависть ц'рву с' уподобит' може,
Кои гризе само исподъ коже.

XI.

Издаица ніе ништа друго,
Него свѣта страшило и руго.

XII.

Кâ у огню што се куша дал' е злато чисто:
Пріятель се у потреби позна тако исто.

XIII.

Лѣпа слога — подаръ е одъ БОГА,
Гдѣ годъ влада — ніе тамо яда.

XIV.

Людихъ старихъ, а умніехъ бесѣде су важне,
Кâ каменѣ найдражіе: Ерѣ су чудо снажне.

XV.

Многе Лађе полеме се при самоме краю :
Многи люди то изгубе башъ у што ухваю .

XVI.

Народъ , кои Народности нема :
Къ' рђавомъ се тай напредку спрема.

XVII.

Невђрнеиґ' одъ времена нема ,
Кадъ се у нѣм' мѣсто раднѣ дрѣма.

XVIII.

Некъ лѣнчина опази Пчелицу ,
Онъ се мсра промѣнут' у лицу.

XIX.

Нѣкада є са небесахъ людим' Мана падала ,
Ал' протече много вѣкахъ, да є падат' престала.

XX.

Опомена среѣнихъ данахъ живота нашега :
Єсть најжешћа с'рца болестъ и тежа одъ свега...

XXI.

Подобанъ є Народъ безъ управе
М'ртвом' тѣлу кое нема главе.

XXII.

Срећа има — свезу на очима ,
Заръ у знакъ тог' — да не види сваког'.

XXIII.

Тко за новце свю честь продава,
Тай одъ злата мѣдъ не разпознава.

XXIV.

Тко се туђем' злу весели,
Добра ни себ' тай не жели

XXV.

Треба змін зубе пом'рвити,
Пакъ нъу онда у нѣдра ставити.

XXVI.

Три су п'рве у свѣту любви:
Къ Богу, Роду, и къ свог' Рода главн.

XXVII.

У утробн синѣг' мора сила блага стои;
А іошъ више у томъ с'рцу кое чесность гон

XXVIII.

Честь е бити одъ извр'стна рода:
А честніе одъ славна Народа.

XXIX.

Човѣку є вишнѣ мудрость дала животъ ови
Зато: да се за віечнн у нѣм' приготови. —

XXX.

Шупля глава мисли све є лако:
Ал є лако — често наопако.

МИЛОШЪ, ИВАНЪ И МИЛАНЪ ПО ВЕЧЕРИ КОСОВСКОЙ.

Ноѣ, Милошевѣ шаторѣ на полю Косову у Лагеру С'рбскомѣ.

Милошъ

Чусте л' друзи каква рѣчь пуста жаловито
Ахъ! излети изъ Лазинихъ уста'?

Юнакъ да ст'рпи као замишлѣнъ

Онаку бруку,

Кодъ своихъ руку,

И с'рца свог':

Милошъ не т'рпи т'рсну се

Кодъ своихъ руку,

Онаку бруку,

Недао Богъ!...

Ова ће десна, оштро и озбиљски

Бити чудесна

Вѣков'ма свимъ

Сапра 'ће сутра, узхићенъ

Рано изъ ютра

Лагу съ овимъ ... показуюћи Аднаръ

Иванъ и Миланъ

2 { Милошъ куда и Миланъ
Иванъ ђе туда.

Милошъ

Да зна Лазо, да зна С'рбство ц'бло,
Тко е в'бра, тко ли е нев'бра:
Како с'кне зора иза гора,
Я ђу ус'ст' дебелога Ждрала,
Па оти' ђу у таборъ међ' Турке,
Као Ян' међ' ято вуковахъ:
Ре'у издат' С'рбе и Лазара,
Докъ обаемъ и до Цара до'демъ;
Предъ н'им' ђу се см'рно поклонити,
Билимъ, ногу, и skutъ му ц'ловат';
Па ђу т'ргнут' Анцаръ изъ потае,
Па у с'рце сабитъ га Мурату,
И јошъ стат' му съ ногомъ на ябучакъ;
Па ђу онда натрагъ поте'ъ,
Юначки се боре'ъ,
Као Еленъ кадъ га ловци слете:
С'б' ђу, бости, што ме годъ окружи;
Докъ неклонемъ;... ер' умир'ти
За Родъ С'рбски, честь Милоша дужа: —

Іванъ

А я саяхъ нѣшто чудесніе:
Насъ троица узпоредъ ѣздисмо
Добре конѣ,
Кадъ међуто віоръ одъ истока,
Грозно вину, кâ да се помами;
Ми с' віору дивно одапрѣсмо, —
Али сила сурва сву троицу: —
Ми се тада браћо изгубисмо:
Па се више наћи немогосмо...

Милошъ

Санъ Юнаке застрашит' неможе, —
Него
Дайте браћо да се излюбимо,
Па да п'рви санакъ превалимо:
Биће посла до озоя сутра. ватрено се сва троица
полюбе п рукую.

Іванъ и Миланъ

2 { Гдѣ найяча сила буде,
Гдѣ хиляде мачахъ сѣва,
Гдѣ потокомъ к'рвь се лѣва:
Съ тобомъ ћемо бити свуде ...

Милошъ

Видовъ данакъ сутра свиће.

Видит' ће се издаица:

Тко е таки невидіо

Нигда браћо Божіег' лица!...

Іванъ и Миланъ

Хватаюћи се съ деснима рукама за Милошевъ го Анцаръ,
ког' имъ е онъ съ десномъ рукою пружіо,

2 { **Тко е брате издаица,**
Не видіо Божіег' лыца!....

Сва троица

3 { **Сваки Рода издаица,**
Не видіо Божіег' лица!....

Пуштаю Анцаръ, и завѣса п ада.

КРАЙ

Гошъ и ово.

Изъ саданѣг' мог' дивног' єдема,
Ови т' Роде вѣнчиѣ с'рце спрема,
За кой биће нѣму плаће дости;
Добро прими, за слабо опрости

САДЪРЖАНЪ.

О образе час'ни	стр. V
О С'рбкиньо! одъ С'рбкинѣ праве	„ IX

Къ миломъ читателю	« 1
Злимъ очима	« 3
Любимъ Бога више свега	« 6
Пѣсникъ и с'рце нѣгово	« 7
Моя желя	« 11
Сви едно	« 13
Ой! изъ Рая къ Славянину	« 15
Особита захвалность Матери моіой	« 16
Прави домородаць	« 17
Анд' устаймо зора є!	« 19
Виѣнѣ у сну	« 21
Напитница	« 22
Любавъ къ домовини	« 24
Рѣчь къ свему Роду Юго-славенскому	« 26
Слобода	« 31
Чувство	« 32
!	« 33

Даворіа	« 35
Поскочнице	« 37
Зрцало Юго-славенске слободе	« 41
Припѣвке : I. Босни	« 42
II. Херцеговини	« 43
III. Юго-Славенству	« 44
IV. Аустриіи	« 45
Пѣсма правихъ Далматинацахъ	« 47
Неслога естъ зло пайвеће	« 51
Лѣкаръ и Болестникъ	« 52
Народъ безъ Народности	« 58
Народъ и Народность	« 59
Матеръ къ дѣтету	« 60
Пѣсме морнарске	« 63
Промакъ крозь свѣтъ	« 68
Укоръ душманину	« 69
Срећо гдѣ си!	« 73
Люба Юго-славянина	« 73
Надгробно: I. Паднутимъ жертвама за ко- ристь Славенства	« 77
II. Стевану Шупљикцу I. Вой- води народа С'рбскога у войводовнини С'рбиіи	« 78
Басне: I. Безпостникъ	« 82
II. Лѣпота	« 81
Изреке	« 82
Милошъ, Иванъ и Миланъ по Вечери ко- совској	« 86
Јошъ и ово	« 90

Погрѣшке веће и Опазке.

Страна	Врста	Мѣсто	Читай
III.	10 озго	С'ркиньи . . .	Р'рбкиньи
6	1 «	свѣтова . . .	овѣтова'
«	4 оздо	Свуд те . . .	Свуд' тѣ
7	3 «	те	тѣ
«	2 «	те	тѣ
9	5 озго	ктио	ктило
12	« оздо	'зди гнута . . .	'здигнута
13	7 озго	Славянъ . . .	Славян'
15	4 «	твои	твѣи
18	10 оздо	панъ	панъ
21	5 «	вы	би
25	6 озго	бистри	бистрихъ
27	« оздо	вани	вани
29	3 озго	елободе	слободе
31	« «	Безз акона . . .	беззаконя
34	1 «	се	се
38	10 «	ка	ка
39	9 «	ништа	ништа
40	3 «	сву	сву'
«	8 1	бы	би
41	1 «	тв'рѣаво	тв'рѣаво
«	4 оздо	тѣ	те
43	2 «	ребе	робе
45	— —	АТСТРИИ	АУСТРИИ
48	6 озго	ком'	ком є
«	7 оздо	Мочивуна	Мочивуна л'
49	19 озго	живѣти	живѣти
54	2 «	ме	мѣ

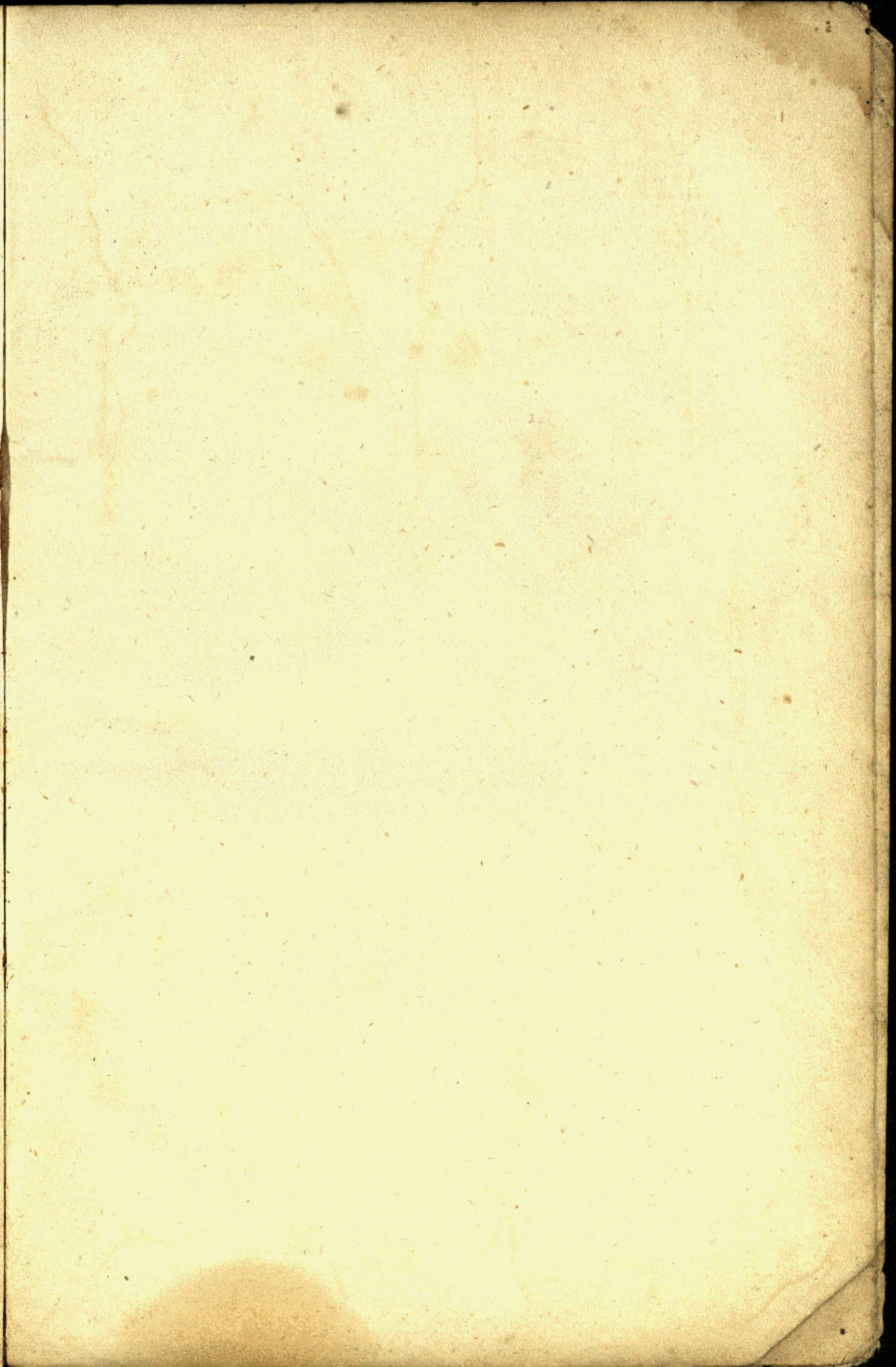
Страна	В'рста	Мѣсто	Читай
54	3 оздо	нинга	нигда
58	4 озго	Гдѣ немаде, сока	Гдѣ немаде сока
59	2 «	Исѣ	И съ
«	8 «	нуж'уне	нуждне
74	9 оздо	тв'оя	твоя
77	6 озго	по тѣ мци . . .	потомци
«	1 оздо	нам	нам'
82	9 «	VI	IV
84	8 озго	Невѣрнег' . . .	Невѣрнег'
«	8 оздо	данахъ	данахъ
86	1 «	Ацваръ	Анцаръ

НЕВѢШТЪ СЛАГА : ПА ПРЕМНОГО ЛАГА.

Опазѣ I. На много мѣстахъ н. Є уметнута мѣсто и, а и мѣсто и тко се на то намѣри: молимъ да по смислу исправи.

Опазѣ II. Такоѣръ и ѣ дебело находи се ставѣно мѣсто ь танко, као у рѣчима: твердъ, храбрость, любавъ, наравъ, завистъ, крвѣ, постоянность, Маторъ и т. д., мѣсто: твердъ, храбрость и т. дал., и овому є кривъ слагаоць.

Опазѣ III. Надъ свраѣеномъ Мѣстоимену ми и ти: одъ мени и теби у падежу Дателномъ, стои у подлинку знакъ ови (^) као и надъ мѣ и тѣ — одъ мене и тебе — и то є уерокъ да є слагаоць, не имаюѣи писма и съ тимъ знакомъ, ставіо на много мѣстахъ (û) Латинско, приликуюѣе Кірілскомъ рукописномъ и.

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

P19 ср I 355.1

Цѣна 23 кар. срб.